

BEGONTE CHAMA POLO NADAL

Volta o Nadal coma sempre con todo o que supoña recordar outras tempadas de festa inmersos na armonía das arboriñas que dan brillo e luz a tódolos poboados desta vila que ten un xeito moi peculiar de festexar unha tradición que nunca nos esqueceu cando o campo ten forza nova nos abroutos e a xente preme o frío coma a liberdade que a leva a percorrer caminos e rúas entre a veciñanza de todos os seus e as vereas que a vida lle vai trazando, ata conquistar ver cumpridos os seus máis estimados obxectivos porque ee Begonte hai como un recramo para que a meirande parte dos lucenses e doutros lares o veñan visitar, visitas de agrado que xa non quedan no afastamento e son quizais o referente máis multitudinario que nos amosa a enxebreza desta localidade xunto coas romaxes dos Milagres de Saavedra.

Nunca se obviou este pobo no maxín do universo por ser centro de estratexia na Terra Chá, polos seus vestixios históricos de confluencia en Baamonde do cruce de comunicacións e da casa museo do artista Víctor Corral xunto coa sonda da boa cociña da casa de O Labrego, e a súa ubicación ao abeiro do Vieiro do Norte a Compostela e a rota da costa lucense coma o máis embremático do que constitúe o seu inolvidable chan. Chan lírico e artístico de Baamonde, solo literario-xornalístico e creativo de Begonte onde o Centro Xosé Domínguez Guizán se inza coma a referencia máis notoria de todas cantas actividades e tradicións sobre

o Nadal acolle a nosa comunidade dende fai xa preto de catro décadas.

Nomear Begonte supón entrar nun entramado de maxia de burbullos que nos recreman dende a Lagoa de Cospeito e os animais do monte que chaman por nós tal e o como o fan as compoñendas do poeta Manuel María postas na voz fonda de Suso Baamonde coma se provira do Castro de Viladonga. Hai forza na natureza que nos identifica a través de todo o tecido das súas mais sublimes comunicacións, que fan posible a chegada ao cerne da vila de todo aquel que se propoña ver como é a Navidade en Galicia.

Ao Belén de Begonte anada tras anada acoden as autoridades locais, provinciais e nacionais para levar a cabo a súa apertura e o seu peche. Non nos comove este feito, xa que se repite asiduamente nestas datas como algo prioritario que dignifica e converte en propio o tempo de carámbanos e teitos folerpos. Non se achán atrancos de ningún tipo para pór en funcionamento todo o entramado mecanizado que move ao Belén begentino en Nadal.

Avistar Begonte supón coñecer o Lugo profundo dentro do seu enclave natural onde a autenticidade da vida ten as súas primeiras raigames por ser ese un dos destiños das primarias civilizacións de lucenses que foron desenvolvendo a súa actividade colectiva e laboral ata os nosos días. Sendo así unha forma de vida sen dúbida para este período de festas nas que estamos inmersos desde nenos. Posi-

blemente outros pobos da provincia perderon ese encanto que tamén formou parte dos grandes eventos dos seus veciños noutrora e que agora por sentilo rutinario o esqueceron de todo conformándose con miudos detalles coma a arboriña ou luminarias que penduran sobre das rúas e edificios de cada lugar a rebordar de adornos nun arco da vella de luces que se apagan e acenden en cada parpadexar.

Seremos nós quen de pór en Begonte os lindes do que somos capaces de lembrar, aqueles momentos que aluden aos cumpridos de atención, disfrute e solidariedade en familia e cos iguais nestas datas nas que tanto despilfarro se amosa de capital. Nun intre de pobreza e necesidades prioritarias sería de razón evitar todo exceso que non sexa de utilidade para que o Nadal non deixe xamais de ser un dos mellores testemuños a través dos que a vida bula entre os solemnes eventos que pularon á humanidade.

Homes da terra coma Xosé Domínguez Guizán levaron o nome da Terra Chá ao cume dos lugares que teñen puxanza e son referencia da nosa navidade. Un crego de ideas avanzadas sen deixar de lado o seu saio vocacional. Un home capacitado para testemuñar que as cousas grandes non se esbotan da terra e teñen raigame para emerxer no tempo. O labor de Corral pasa a ser un legado, un devezo de forza que se inza na pedra de na madeira do bosque autóctono ao que hai que engadir o quefacer artístico de Ínsua Bermú-

dez e as figuras en lenzo de López Guntín. O prestidixitador Xosé Manuel Carballo Ferreiro convértese noutro cura para as andanzas liberais do eido literario dessta bisbarra na que sempre foi un protagonista excepcional nos recunchos tertuliáns de toda a contorna, levando o conto ao máis excepcional do parrafeo entre os figreses chairegos. Un referente para a Igrexa coma labor social encontrámolo de igual maneira en Alfonso Blanco Torrado, potenciador do asociacionismo e brillante dinamizador das terras do Balneario e da Tarta de Millo. Outras eminentes lembranzas desta terra áchanse nas narracións e no xornalismo levado a cabo por Xosé Trapero Pardo e Xesús Rábade Paredes.

Non esquezamos tampouco a Díaz Castro, a todas as grandes plumas vilalbesas coma Agustín Fernández Paz e Xulio Xiz entre outros que non me veñen á mente sempre amigos para a lectura de lecer e tempo de cultivar o pensamento. Teóricos coma o ensaísta, pensador e político Manuel Fraga Iribarne, e loitadores coma o senador Lago Lage socialista de Rábade. Todo un manantial no que regar o corpo da vida, o coñecemento de todo canto nos transmitiron os nosos devanceiros e o intelecto de cada xornada entre esas canseiras

físicas de traballar e loitar arreo. ¡Que mellor chanpán! para este tempo de Nadal.

Obradoiros da crise chegaron a Begonte coma o arte de orixinar dificultades ou mesmo dar paso a unha volta atrás no día a día serrando unha morea de carencias provocadas polos xenios da irresponsabilidade no desenvolvemento de feitos coma a “Operación Campión”, un ramallo de cardos cos que terá que lidiar a xuíza Estela San José, o “Caso Gurtel”, o “Caso Palma Area”, todo un mosaico de pezas axedrezadas que chegaron a se converter no Pozo da Forca onde caíu en precario a nosa endeble economía e polo tanto o noso estado de benestar social. Que testemuña para un triste Nadal no que os sen teito e os que mendigan cada vez son máis.

Vaia labor que terán que faceren os nosos artesáns para dar solucións a tantas indiferenzas coas que cada día todos nos temos que afrontar. Que dirán os nenos do mundo cando vexan que os seus pais non achan onde traballar e qué berros emitirán os recién nados ante tanta falta de pan. Será o neno de Begonte capaz de aportar remedios ao liberador Rajoy que o pobo tivo que repescar. Sorte amiguiños que o grito de “¡Vivamos como galegos!” aínda é unha mensaxe activa.